

Ítélet alatt: részünk az úrvacsorai közösségben

Lekció: 2Móz 24, 1-11/Textus: 1Kor 11, 23-32

2018. december 23.

Hétről hétre a szövetségről szóló sorozatban vagyunk együtt. Azt keressük, mit jelent Isten szövetségében járni, mit jelent ez az életünkre nézve, hogyan határozza meg azt, ami bennünk és közöttünk a gyülekezetben történik. Ebben a sorozatunkban az elmúlt héten az Újszövetségnek egy fontos eleme, jele, a keresztség volt velünk, ma pedig az úrvacsora. Az énekekből talán sokan sejtették már, hogy erről lesz szó. Kicsit furcsa úrvacsorai énekeket énekelni úgy, hogy nincs megterítve az Úr asztala. De nemsokára meg lesz, és jó dolog, ha megszívleljük, elvisszük az Ige üzenetét, forgatjuk magunkban, és így készülünk az ünnepi úrvacsorai közösségre.

Az első Korinthusi levélben van megírva az úrvacsora szereztetési igéje. Ebben a levélben Pál apostol a korinthusi gyülekezetben jelen lévő sokféle súlyos problémára reagál. Többek között arra, hogy az úrvacsorai közösséggel való élés nem teljesen rendezett. A korinthusiak együtt esznek, és nem teljesen tiszta, meddig tart a közös étkezés, honnantól van az úrvacsora. Rendezetlenség van, megkülönböztetés, nem teljes az egység, és mindezekre tekintve Pál fontosnak érzi, hogy felidézze, hogyan is volt eredetileg az úrvacsorai közösség, hogyan rendelkezett Jézus, és ezáltal rendezze a rendezetlenségeket, tanítsa a korinthusi közösséget.

Karácsony ünnepéhez közeledve vágyunk a közösségre, a közelségre, egyfajta intimitásra, meghittsége. Ezért is öltöztetjük az otthonainkat olyan hangulatba, hogy legyen sok fény, sok finomság, jó illatok, mindenféle olyan dolog, ami ezt a vágyott melegséget szolgálja. Vágyunk arra is, hogy legyen békesség legalább a családjunkban, ahol sok a veszekedés, vita. Legyen egy kis fegyverszünet. Hadd tudjuk egy kicsit megélni azt, hogy összetartozunk. Az úrvacsorai közösségben, sőt úgy általában is a gyülekezetben szintén ezt a közösséget, közelséget szeretnénk megélni alkalomról alkalomra, amikor együtt vagyunk. Nagyon érdekes ennek fényében, hogy az úrvacsorai szereztetési igét és az utána következő néhány verset elolvassva azt tapasztaljuk, hogy ez az igeszakasz nem, vagy legalábbis nem csak a közösségről, közelségről, összetartozásról szól, hanem vannak benne az ítéletről szóló nagyon kemény igék is. Arról, hogy milyen az, amikor valaki hiábavaló módon él az úrvacsorával, és miért van Isten ítélete azon, aki méltatlanul veszi az Úr testét és véréét. Egyháztörténetileg ki lehet mutatni, hol volt az a pont, ameddig a régebbi ágendákban még benne volt ez az ítéletről szóló intés, hogy aki méltatlanul él a jegyekkel, az ítéletet eszik és iszik magának, az újabbakból pedig kimaradt, kikopott. De szeretném, hogy ma ez is velünk legyen ennek az ígének a kapcsán.

Mit jelent nekünk az úrvacsora? Hogyan tudunk a szövetséggel kapcsolatban erről gondolkodni?

Az úrvacsora nekünk, mint gyülekezetnek, ma élő keresztényeknek elsősorban gyakorlat. Része az istentiszteletünknek, rítus. Történelmi hagyomány is, hiszen az egyháztörténetben az évszázadok során mindvégig éltek vele az őseink. Ugyanakkor nagyon sok dogmatikai vita szól arról, mi történik pontosan az úrvacsorában. A felekezetek különbözőképpen gyakorolják. De ott és akkor, amikor Jézus együtt volt a tanítványjaival az utolsó vacsorán, még nem volt dogmatika, nem volt történelmi gyakorlat, nem voltak felekezeti különbségek. Volt azonban egy nagyon intenzív, teljesen valóságos, kulturálisan mélyen beágyazott történés, amit a jelen lévő tanítványok úgy élhettek meg, ahogyan mi valószínűleg sohasem. Ünnepe volt az ünnepben. Hiszen páska-ünnepen voltak együtt, ami minden izraelitának visszafelé mutatott a múltba. Ünnepezték a Szabadítót, aki kihozta Izraelt Egyiptomból. Felidéztek, hogy az egyiptomi szabadításnál milyen jelentősége volt a páska-bárány leölésének, az ajtófélfák vérrel való megkenésének, hogy az öldök-

lő angyal elkerülje az izraeli házakat. Ez a vér jelkép, szimbólum lett. A páska-bárány levágása pedig része lett az ünnepnek, Isten szabadítására való emlékezésnek, az Istenhez tartozásról szóló hitvallásnak.

A történelmük része volt, kicsit úgy, mint ahogyan a magyar történelemnek része a honfoglalás-kori vérszerződés, ami összetartotta a Kárpát-medencébe bejövő honfoglaló törzseket. A példa sántít, mert ez utóbbinak nincs vallási, hitbeli vetülete, a zsidó népben azonban elválaszthatatlanná vált a történeti visszaemlékezés és a hitvallás. A történeti visszatekintésen túl a páska-ünnepnek, és az ott elköltött vacsorának volt egy előre mutató jellege arra, hogy Isten megszabadítja Izraelt. Isten a továbbiakban is velük lesz. Eljön a Messiás, aki Isten uralmát kiábrázolja. Rendkívüli mélysége volt ennek a képnek, olyan, a hívő izraeliták szívébe mélyen beírt valóság, amiről tudunk, az úrvacsorai közösségben élve emlékezünk rá, de nem biztos, hogy elevenen velünk van. És így ebben a kettőben, ebben a történelmi múlt és remélt jövő között feszülő jelenben történik valami megismételhetetlen és egyszerű.

Van a szövetség ősi képében valami nagyon alapvető összetartozás, ami összekapcsolja azokat az embereket, akik részt vesznek ebben. Eszembe jut ezzel kapcsolatban a Tolkien Gyűrűk ura c. trilógiája. Ott a főhőst és nyolc társát kapcsolja össze a gyűrű szövetsége. Ebben a szövetségben együtt küzdenek azért, hogy elpusztítsák a gyűrűt, és ezáltal megszabaduljanak a gonosztól. Ők kilencen rendkívül különböző személyiségek. Nagyon sokszor elbizonytalanodnak, de a szövetség és a küldetés összekapcsolja őket, és valami nagyon mély elköteleződés jelenik meg mindebben.

Az utolsó vacsorán a tanítványok nem egyszerűen valami lelki alkalmon vettek részt, hanem története volt mindennek, ami mélyen összekapcsolta és nagyon nagy közelségbe vitte őket. Különlegessége ennek az asztalközösségnek az volt, ahogy összesűrűsödött benne a múlt, a jövő egy nagyon különleges jelenné.

1. Először erről az asztalközösségről szeretnék beszélni.
2. Másodsor arról, mit jelent ez a mi életünkre, úrvacsorai gyakorlatunkra nézve.
3. Végül pedig: hogyan készülünk konkrétan az ünnepi úrvacsorai közösségre a gyülekezetben.

1. Az asztalközösség

Nagyon sokszor látjuk ábrázolva az utolsó vacsorát úgy, hogy jó hosszú asztalnál ülnek a tanítványok egymás mellett sorban, mint egy bizottság, középen ül Jézus. Ez a klasszikus ábrázolás, ugyanakkor egyértelműen tudni lehet, hogy ez biztosan nem ilyen formában zajlott. Másrészt, bár maga Pál apostol is úgy beszél az úrvacsora szereztesési igében az utolsó vacsoráról, mint ami rendkívül ünnepélyes, teljesen valóságos, de egyben szimbolikus is – voltaképpen ez egy korabeli hétköznapi vacsora volt. Az emberek a földön, kicsit féloldalasan feküdtek az asztal körül, mint a virágszirmok. A felsőtestük nagyon közel volt egymáshoz, ezért írja le úgy a szentíró az egyik tanítványt, hogy „aki Jézus kebelén volt.” Ezen a vacsorán nem valami elszellemiesedett dolgok történtek, hanem ételek, illatok voltak, jóllakottság, fizikai közelség, érezték egymást, egy légtérben voltak. Ebben a fizikai közelségben beszélt nekik Jézus arról, hogy Isten megújított szövetséget köt az Ő népével.

Mit jelent ez a megújított szövetség? Maradjunk az utolsó vacsora képénél! Itt nem csak tanítványokról és egy rabbiról, egy híres mesterről van szó, hanem az élő Isten Fiáról, a Szentháromság Isten egyik személyéről, akiben Isten jelenléte valósággá válik a földön! Isten megtehetette volna, hogy az új szövetséget, amit Jézus Krisztus áldozatában köt minden benne hívővel, meghirdeti angyalok által egy magas hegyről vagy a felhők közül. Ehelyett Ő egészen közel engedi magához a tanítványokat, a földön fekszik, együtt eszik velük. Ez egy nagyon belsőleges kapcsolat. Nem tudom, ki az, akit ti odaengedtek az otthonotokban az asztalotokhoz? Akárkit nem. Olyan embert nem, akivel nem szeretnétek tényleg közel kerülni. Érezzük

meg ebből a képből azt, hogy az utolsó vacsorán Jézus a tanítványokat egészen közel engedi magához! Isten egészen közel hív, szövetségbe, kapcsolatba. Azt akarja, hogy közel legyünk hozzá, ez számunkra is valóságos, mély és gyönyörű üzenet!

A tanítványi oldalról is tekintsünk rá erre! Ha valakivel úgy vagy kapcsolatban, hogy távolról üzengettek egymásnak, akkor lehet a másikat manipulálni, minél távolabb vagytok, annál inkább meghatározhatod, milyen képet rajzolsz magadról – akár a valóságtól teljesen eltérőt is. Távolról nem fog kiderülni. De ha ott vagytok szoros közösségben, együtt esztek, akkor kénytelen vagy önmagadat adni. A közelség kiszolgáltat a másiknak. Erre is igaz: Jézus ilyen szoros közelségbe hív, itt történik a szövetség megújítása.

Ebben a vacsorában, ami egyrészt nagyon valós és egyszerű, másrészt pedig mélyen szimbolikus, valószínűleg minden jelen lévő tanítvány megértette, hogy az ószövetségi szabadítás, és az, ami itt történik, alapvetően összekapcsolódik. Jézus a páska-bárány. Ő az Isten küldöttje, benne újítja meg a szövetséget, általa készít szabadítást. Benne jelenik meg annak a valósága, hogy Isten nem mondott le az Ő népéről, újat tervez, kegyelmes, azt szeretné, hogy a dolgok helyreálljanak, az Ő népe újra Vele legyen, közel legyen Hozzá, és ebből a közelségből ne kelljen többé eltávoznia. Jézus az Ő teste és vére megtöréséről beszél, és ennek bemutatására használja a kenyeret és a bort.

Ha az utolsó vacsorát pedagógiai szempontból nézem, akkor azt mondom: kiváló szemléltetése mindannak, ami történni fog. Ha igazán szeretnél valakivel megértetni valamit, azt szemléltetni kell. Nem elméleti előadásokat tartani, nem hosszan beszélni, hanem sűríteni kell a lényegre, a bonyolult, összetett tartalmakat. Szimbólumokat kell használni, amelyekre később visszaemlékeznek. Építeni kell a hagyományokra, a közös múltra, az emlékekre, a korábbi tapasztalatokra. Élményt kell nyújtani, cselekvésre kell hívni, motiválni kell, elkötelezni kell. És Jézus kiválóan szemléltet. Ez mind-mind ott volt ebben a vacsorában.

Jézus ebben a bizalmi légkörben, ebben a közelségben beszélt a tanítványoknak a tervéről, hogy oda fogja magát áldozni. Az utolsó vacsora nem egyszerűen egy ünnepi vacsora, nem egy nagy parti, hanem egy nagyon megrendítő feltárulkozás arról, hogy Isten meg akarja újítani a népével kötött szövetséget, de ennek mekkora ára van. Azt pedig valószínűleg a tanítványok sem értették, hogy ennek a vacsorának milyen eszkatológiai távlata nyílik meg. Hiszen Jézus sokszor beszélt arról, hogy a Menny, az Isten országa, az Istennel való közösség olyan, mint egy nagy vacsora. Van egy példázat erről. Mindaz a közelség, ami az utolsó vacsorán a tanítványoknak adatik, előíze annak a közelségnek, amiben a Mennyben lesz majd részünk Istennel. Ily módon az utolsó vacsora megmutatta, kiabrázolta, milyen az Isten országa.

Hogyan él bennünk az úrvacsorának a gyakorlata, az utolsó vacsorának a képe? Mennyire tudjuk így szemlélni azt, ami a megszokott gyülekezeti életünk része? Mennyire érzékeljük, hogy az úrvacsorában benne sűrűsödik az, hogy Isten megújítja az Ő szövetségét az Ő népével, mindazokkal, akik Jézusban hisznek, akik elfogadják az Ő áldozatát?

2. Mit jelent ez az életünkre, úrvacsorai közösségünkre nézve?

Néhány nagyon fontos kérdéstről szeretnék itt beszélni. Az első a **jelekkel** kapcsolatos. Nagyon sok vita és félreértés van az úrvacsorával kapcsolatban, a közösségünkben is. Mi történik pontosan, amikor úrvacsorai közösségben vagyunk, és vesszük a kenyeret és a bort? Miben speciálisak ezek a jegyek, miben nem? Aki katolikus háttérből jön, abban benne élhet a tanítás, mely szerint a kenyér és a bor átlényegül, megjelenik valami varázslat jellegű különlegesség ebben. Nagyon fontos hangsúlyoznunk, hogy a Szentlélek jelenléte a lényeg az úrvacsorai közösségben. Isten Szentlelke végzi el bennünk a bűnbánatot, Ő győz meg bennünket arról, hogy Isten megbocsát nekünk. Az úrvacsora tehát nem csupán emlékezés, hanem a

Szentlélek jelenlétének a mély átélése. Önmagában nincsen semmilyen varázslat. Az úrvacsorai jegyek magunkhoz vétele abban erősíti meg a hitünket, hogy amilyen bizonyosan és valóságosan érzékeljük a kenyeret és a bort, olyan bizonyos, hogy Isten megbocsátja a vétkeinket. *„Ha megvalljuk a vétkeinket, Ő hű és igaz, megbocsátja a vétkeinket, és megtisztít minket minden gonosztól.”*

Nagyon fontos a gyülekezeti gyakorlatunkban a **közösség**, ami kiábrázolódik az úrvacsorában. Korinthusban talán ezzel volt a legfőbb probléma. A korinthusi gyülekezetben eltérő anyagi helyzetű emberek voltak, volt, aki dúskált, más pedig nélkülözött. Amikor ez a társadalmi, anyagi különbség az istentiszteletükre és az úrvacsorai gyakorlatukba is belopózott, akkor pontosan az összetartozás és egymás mellé rendeltség veszett el. Ha rendeltetés-szerűen élünk vele, akkor az úrvacsorai közösségben megélhetjük azt, hogy nincs különbség, nincs szolga és nincs úr, nincs szegény és gazdag, mindannyian egyformán állunk az Úr előtt, kegyelméből élünk, összetartozunk. Nagyon sok református gyülekezetben az a szóhasználat, hogy „úrvacsora-osztás” lesz. Néha véletlenül én is használom ezt, de nem helyes. Fontos látni, hogy nem arról van szó, hogy a lelkész, aki a többieknél valahogy magasabban áll, osztja az úrvacsorát, hanem együtt vagyunk jelen ebben. Persze a lelkipásztor az, akit Isten elhívott, felhatalmazott a szolgálatra, de egymásnál nem vagyunk sem jobbak, sem rosszabbak, hanem mindannyian kegyelemre szoruló bűnös emberek vagyunk, Isten megváltottai. Amikor körben állunk az úrvacsorai közösségben, akkor ezt jelenítjük, ezt élhetjük meg.

Szeretnék beszélni az **ítélet**ről, ami megjelenik az igében. Olvassuk, hogy Pál figyelmezteti a korinthusiakat, hogy *„vizsgáljátok meg magatokat, nehogy méltatlanul vegyétek az Úr testét és véré! Legyetek készen, mert aki méltatlanul veszi, az ítéletet eszik és iszik magának!”* Amikor az Istennel való szövetségbe hívjuk az embereket, hangsúlyozni kell, hogy ennek nagyon nagy súlya van. A Biblia egyértelműen beszél arról, hogy *Istennél* van az ítélet, és egyértelműen mondja azt is, hogy Istennél *van* ítélet. A mi kulturális narratívánkban az ítélet, ítélezés szavak rendkívül negatívan csengenek. Sokszor találkozom azzal, ha egy kérdésben határozottan „A”-t vagy „B”-t képviselek, azt kapom: legyek ítéletmentes. Miközben azt gondolom, hogy ilyen nincs. Természetesen a szélsőségesen személyes ítéletadásnak nincsen sok haszna. De az egyértelműségnek igen. Az igében azt látjuk, hogy az úrvacsorához kötötteen is hangsúlyosan megjelenik az ítélet. Isten ugyanis megítéli, elítéli a bűnt. A szövetség megújítása nem olyan módon történik, hogy Isten szemet huny a bűneink felett, és inkább nem hirdet ítéletet. Amit Isten az Ószövetségben kijelentett a szövetségekötésről, a nép megtisztításáról, a néppel kapcsolatos terveiről, hogy azt akarja: tulajdon, szep-lőtelen népe legyen, aki odaszánja magát neki, azt akarja, hogy az Ő eljegyzett népe megtérjen a bűnös útjairól – mindezekre nézve semmi nem változott! Az az igazság, hogy Isten az emberrel való megromlott kapcsolatot egyszer s mindenkorra rendezte úgy, hogy a bűneinkért járó igazságos ítéletet Jézus Krisztusra helyezte. Az változott az Újszövetségben, hogy ezt az ősi ígéretet Isten Jézus krisztusban beteljesítette. Az úrvacsorában benne sűrűsödik, nyilvánvalóvá válik, hogy valakinek el kellett hordoznia Isten ítéletét, és ezt Jézus vállalta és megtette. De ha ezt nem fogadjuk el, ha nem állunk be Krisztus mögé, akkor nekünk kell elhordozni ezt az ítéletet. Ez ma sincsen másként. Ez rendkívül megrendítő, akár megosztó is lehet. De Pál erre emlékezteti a korinthusiakat: ha nem fogadjátok el Krisztust, és ha nem Őrá nézve mentek az úrvacsorai közösségbe, ha nem tartotok bűnbánatot, ha nem ismeritek el, hogy rengeteg ítéletre méltó rossz és bűn van bennetek, hogy elveszettek vagytok Isten kegyelme nélkül, akkor Isten ítélete alá kerü-l-tök

Mit jelent tehát méltatlanul venni, nem megbecsülni az Úr testét és véré? A könnyelműségnek a három formájáról szeretnék beszélni, ami bennünket, kedves gyülekezet, nagyon komolyan érinthet.

1. Az első, amikor az úrvacsora elveszíti a jelentőségét, mélységét, és szokássá silányul. Ünnepe van, hát úrvacsora van, jó református szokás szerint. Kimegy a házastársad, a gyereked, a melletted

ülő, hát kimész veled te is. De nincsen mögötte semmilyen lelki munka, semmi bűnbánat, Isten előtti hódolat, elcsendesedés, megállás.

2. A könnyelműség második formája az, mikor egyfajta öngazoltsággal megyünk Isten elé, és azt gondoljuk: konfirmáltunk, templomba járunk, szolgálunk, és ezért nekünk jár a kegyelem, jár a megbocsájtás. Megszolgáltuk, megérdemeltük. Valahol Istennek az a dolga, hogy megbocsásson. Megteszünk nagyon sok mindent Érte, és akkor szeretnénk, hogy ha Ő is ezt megpecsételné. Ez így egy gyilkos büszkeség, keményszívűség.
3. Ugyanide tartozik a könnyelműségnek az a formája, ha csak úgy beesünk az úrvacsorai istentiszteletre. Elkésünk az istentisztelet feléről, nem vagyunk itt az elején a bűnvalló imában és a bűnbocsánat meghirdetésekor. Vagy a mindennapokból úgy esünk be, hogy nem készülünk fel, nem vesszük komolyan, hogy ez nem egy rítus, egy rutin, hanem az Úr színe elé állás, aki azt várja tőlünk, hogy bűnbánattal legyünk Előtte, és őszintén tárjuk fel a szívünket, hogy hol tartunk, miben vétkeztünk ellene, miben van szükségünk arra, hogy Ő megkönyörüljön rajtunk, miben vagyunk teljes mértékben elveszettek. Nem egy kicsit bűnösök, hanem teljesen elveszettek, és ha Ő nem ment meg bennünket, akkor végünk.

Lehet, hogy többféle formája is van a könnyelműségnek, de az biztos, hogy mindegyikre igaz az, hogy ha nem vesszük elég komolyan ezeket, akkor lehet, hogy mi magunk is ítéletet eszünk és iszunk magunknak. Ezek kemény szavak, vegyük is őket komolyan!

A bűneink között van olyan, amit lát a gyülekezet, látnak a testvérek, és van, amit csak Isten lát. Nyilván mindkettő fontos, de a fontosabb az, amit az Úr lát. Lehet úgy tűnni a közösség előtt, mintha minden rendben lenne, de Isten pontosan látja a szívünket. Azt mondja az igében az apostol, hogy *„amikor az Úr ítél minket, nevel, hogy a világgal el ne vesszünk.”* Legyünk hálásak Istennek azért, hogy nevel, hogy kézbe vesz! Korábban beszéltem az utolsó vacsorának arról a pedagógiai vonatkozásáról, hogyan tanítja Jézus a tanítványokat. Tanít minket is az Úr ezen keresztül. Mert ha nem teszünk semmit, akkor elveszünk a világgal. Akkor sodródunk. És bizony, amikor Isten szövetségéről tanulunk, amikor az úrvacsora előttünk van az elkövetkező ünnepben is, akkor igazából arra készülünk, hogy Isten ítéljen el bennünket. Amikor Isten elé állunk, és a gyülekezet közösségében bűnvalló imádságban vagyunk együtt, akkor nem teszünk mást, mint kiszolgáltatjuk magunkat Istennek, és feltárjuk Előtte a szívünket. S ha ezt őszintén tesszük, akkor ott nagyon sok olyan dolog lesz, amiért Ő elítél bennünket. Kegyelem, hogy tudjuk a folytatást. Kegyelem, hogy tudjuk: Isten megbocsájt nekünk és helyreállít bennünket. De ez nem automatikus, nem magától értetődő, és nem szabad engednünk, hogy a könnyelműség erőt vegyen rajtunk, és a kegyelem ismerete elvegye a bűnvallásunk őszinteségét, komolyságát és mélységét.

Nagyon szép ez a kép, hogy az Úr az Ő ítéletében nevel minket, nehogy a világgal együtt elveszünk. Szeretném, ha megtanulnánk egyértelműen különbséget tenni: milyen az, amikor Isten ítél és nevel, és milyen, amikor emberek ítélnék meg bennünket, vagy magunkat ítéljük meg nem Isten szerint való módon. Ez két teljesen különböző dolog. Amikor Isten ítél bennünket, akkor Ő közel enged magához, közösségébe, a közelségébe hív, és ebben a közelségben feltárja előttünk, hogy mi az igazság. Ez a Szentlélek munkája. A Szentlélek megmutatja és megérteti az Igén keresztül, meg egyszerűen előhozza a lelkünkben, hogy mi az, amit Ő jónak mond, és mi az, amit rossznak mond. Feltárja előttünk, hogy mi a bűn. Mi az, ami a tetteinkben, gondolatainkban, motivációinkban, viselkedésünkben nem Őszerinte való. És ezt nem azért teszi, hogy elutasítson, vagy kiállítson rólunk egy negatív bizonyítványt: „elégtelen, már megint rossz voltál!” Hanem azért teszi, mert azt szeretné, hogy az Ő gyermekeiként egyre inkább hasonlítsunk rá. Azért teszi, mert tudja, hogy a bűn, a rossz rombol bennünket, és a halálunkat, pusztulásunkat okozza. Amikor Isten ítél, akkor meg akarja mutatni, hogy te ki vagy, ki lehetnél Krisztusban, és arra hív, hogy legyél azzá: új

teremtéssé és új emberré. Így mutatja meg az Ő kegyelmét. A kettő mindig együtt van, és egymás nélkül nem értelmezhető. Ha nincs ítélet, nincs útja a kegyelemnek.

Végső lépése, végső üzenete annak, amikor Isten megítél, hogy azt mondja nekünk: „értékes és szeretett gyermekem vagy! Elfogadott vagy! Azért mondom el neked, hogy mi a jó és mi az igazság.” Nehéz nekünk a negatívumaink megítélését és a személyünk szeretetteljes elfogadását így egyben látni. Mert lehet, hogy a neveltetésünkből adódóan könnyen észrevesszük a saját hibáinkat, tökéletesen fel tudjuk sorolni akár csak az elmúlt héten elkövetett bűneinket, nagyon élesen látjuk, miben jártunk rossz úton – és mint a csintalanságot elkövető gyerekek, inkább elbújnánk ezekkel. Szemléljük a bűneinket, és nem merünk Isten elé jönni velük. Az is lehet, hogy a másik irányba tolódunk, és annyira szeretnénk az elfogadó Istenről hallani, annyira vágyunk az ölelésére, hogy megpróbálunk úgy tenni, mintha nem terhelnének bennünket bűnök, és szabadon jöhetnénk Elé. Ítéletéről nem akarunk hallani, mert azt hisszük, az elrabolja tőlünk a vágyott elfogadást. A kettőt nagyon nehéz egyben tartani. Komoly lelki munka meglátni, hogy jó a bűneinket őszintén, bátran Isten elé tárni ítéletre, mert ezáltal teljes átláthatóságban Elé kerülünk, és alkalma van meghirdetni a bocsánatot, és miénk az igazi, a vágyott atyai elfogadás.

Milyen az, amikor az ember ítél? Úgy lehet megkülönböztetni az isteni ítélettől, hogy az emberi ítélet nagyon sokszor kárhozható. Nagyon sokszor annak a vége az, hogy rossz vagy, úgy, ahogy vagy, és ezen nem lehet változtatni. És mivel ilyen menthetetlenül rossz vagy, ezért elfogadhatatlan vagy, ezért el is utasítalak. Az ember, amikor elítéli a másikat, egy kicsit felülemelkedik. Ha te egy kicsit rosszabb vagy, mint én, akkor én egy kicsit jobb vagyok, mint te, és így a te bűnöd az én önigazságomat szolgálja. Ezért sem lehet erőm felmenteni téged, megbocsájtást hirdetni neked. Szó volt arról, hogy az úrvacsora kiábrázolja, hogy az ítéletet valakinek mindenképpen el kell hordoznia. Jézus Krisztus, amikor helyettünk megy a keresztre, tökéletes egyszeri páska-bárányként, Isten bárányaként ezt az állapotot hordozza el: a teljes elutasítottságot, elvetést. Mert Isten nem azonosulhat a bűnnel. Ha Krisztus nem jött volna el, akkor a történet vége, Isten ítéletének a vége a teljes elutasítottság lenne a mi számunkra is, de ez nem így van! Ezt ünnepejük az úrvacsorában.

Nem tudom, a korinthusiak ott és akkor mit értettek meg, mit fogadtak el abból, amit Pál mondott. Ellene álltak-e, elkezdtek-e szabadkozni, védekezni, magyarázkodni. De a saját gyülekezeti közösségünkben gyakran hallom ezt: „ó, de hát senki sem méltó! Hogy mondhatja Pál, hogy aki nem becsüli meg méltatlanul eszi és issza, az ítéletet eszik és iszik? Mert akkor ez mindenkire érvényes.” És valahol igaz ez. Nem vagyunk méltók. De nem mindegy, hogy megbecsüljük vagy megvetjük-e Isten jelenlétét, Isten hozzánk közeledő szavát az úrvacsorai közösségben. Meghalljuk-e, elfogadjuk-e, hogy igen, ez rólam szól. Igen, Uram, szükségem van arra, hogy megítélj, hogy el ne vesszek a világgal, és szükségem van arra, hogy utána fel-emelj. Vagy elvetjük, és azt mondjuk, hogy azért a mi helyzetünk annyira nem súlyos, nem olyan kemény. Mennyire vesszük komolyan Isten mentő szándékú intését? Érdemes az ünnep előtt imádságos csendben elgondolkodni ezeken a kérdéseken.

3. Az úrvacsorai közösség rendje a gyülekezetünkben

Pál apostol nyíltan beszél arról, hogy a korinthusi gyülekezetben nincs rend, és a levelében egyértelmű utasításokat ad arra nézve, miért és hogyan számolják fel a rendezetlenségeket. Gyakran nekem is felteszik a kérdést: miért vannak bizonyosfajta feltételek az úrvacsorai közösséghez? Miért nincs az, hogy mindenki jöhet? Bárki, akit Isten hív, az jöjjön, és hit által vegyen úrvacsorát, és majd a Szentlélek elvégez mindent?

Történeti és bibliai okai vannak, hogy mi, a gyülekezet vezetői azt kérjük: az jöjjön az úrvacsorai közösségbe, aki konfirmált, azaz átélte az Istennel való elköteleződést; bejárt egy utat, ahol tanult, formálódott, épült az Isten Igéjéből, igazságából; megszületett benne az elköteleződés, hogy Isten szövetségében kíván élni, és ennek ünnepélyes megpecsételéseként a konfirmáció alkalmával ezt megvallotta. Ha mindez megtörtént, szeretettel várunk az úrvacsorai közösségbe. Ez a gyülekezet rendje, ami azt szolgálja, hogy ne legyünk könnyelműek az úrvacsorával kapcsolatban. Ez a rend mindenki számára nyitott, így önmagában is egy meghívás a szövetségben való elköteleződésre.

Szintén fel szokott merülni a közösségünkben az úrvacsorával kapcsolatban a kizárás, az úrvacsorától való eltiltás kérdése. Szeretném megosztani, mi ennek a gyakorlata. Valóban van a gyülekezetünkben egy rend, mely szerint ha valaki nyilvánvaló módon, életvitelszerűen benne van valamiben, ami Isten igéjével ellentétes; szembe megy azzal, amit az úrvacsorai közösségben megfogadunk, és ezen nem is akar változtatni; ezzel rossz példaként van a gyülekezet előtt, miközben Isten népéhez tartozónak mondja magát; akkor bizony a gyülekezeti vezetőkkel leülünk, és megkérjük őt arra, hogy maradjon távol az úrvacsorától addig, amíg ezt a dolgot nem rendez. Igen, van ilyen is, és azt gondolom, hogy ennek megvan a helye a gyülekezet életében. Sőt, azt is mondom, hogy néha saját magunkra nézve is élhetünk azzal, hogy magunkat zárjuk ki az úrvacsorából. Általában az a szemlélet a gyülekezetben, hogy mindenki mindig jöjjön, mert most van az idő, most tudsz Isten felé lépni. De Isten látja a szívedet, és ha pontosan tudod, hogy van olyan dolog, amin egyáltalán nem akarsz változtatni, és nagyon jól megvagy azzal a bűnoddal, abban az életformában, és biztos, hogy nem fogsz egy lépést sem tenni az úrvacsora után sem ezzel a dologgal kapcsolatban, akkor inkább fontold meg, hogy kijössz-e az úrvacsorai közösségbe! Egyszerűen azért, hogy ne tegyük méltatlanná és hiábavalóvá közöttünk Isten kegyelmét.

Hogyan úrvacsorázzunk tehát? Hálával, alázattal, és az elveszettségünk elismerésével. Önmagunk odaszánásával. Lehet, hogy azt mondod: annyiszor odaszántam már magamat valamiben, de újra és újra elbuktam. Huszonötödször is. Most, amikor úrvacsorázni jövök, huszonhatodszor újra tegyem meg? Igen! Ha őszinte szívvel újra Isten felé fordulsz, akkor talán először végre átütő változás történik az életedben. Igen, rendeld alá az akaratodat Istennek, és mondd el Neki, hogy „Uram, képtelen vagyok változni, mert a körülményeim nem változnak, de tudatosan döntök, és az akaratomat alárendelem, és arra kérek, hogy formáld át, és szabadíts meg!” Az úrvacsora az új szövetségnek a jele, Isten szabadításának a jele, ezért a szabadítás most is megtörténhet, veled is. Ebben a hitben mehetünk az úrvacsorai közösségbe, ahol érdemes Isten előtt magunkkal foglalkoznunk, nem a másikkal, hogy az hogyan van Istennel.

Befejezésül: vegyük komolyan azt, hogy Isten az Ő közösségébe, az Ő szövetségébe hív bennünket az úrvacsora alkalmával. Forgassuk azt, hogy mit jelent számunkra ebbe belépni. Élünk a lehetőséggel, legyünk őszinték Isten előtt, legyünk bátrak bevallani azt, ha ez nehéz, és kimondani azt, ha küszködünk. Nem mindig úgy és akkor éljük át a bűnbocsánat felszabadító erejét, amikor a jegyeket magunkhoz vesszük. Nem biztos, hogy hatalmas élmény, a felszabadulás erős érzelmi átélése kíséri az úrvacsorát. De az Istennel való szövetségkötésnek mindig jelen ideje van, így ha Ő hív, akkor halljuk meg az Ő hívását és engedjünk annak!

Különleges élményben volt részem a héten, de többször korábban is, amikor beteg-úrvacsorát vittem olyan embereknek, akik nagyon keveset tudnak már a külvilágról. Lehet, hogy azt mondod: hiábavaló szolgálat ez. Magatehetetlen, a környezetükkel kapcsolatot veszített szenilis idős embereknek vagy betegeknek úrvacsorát vinni, minek? Imádkozzunk értük, de aztán hagyjuk békén őket! Nem vagyunk katolikusok, akik az utolsó kenetnek olyan nagy jelentőséget tulajdonítanak, úrvacsorázott már életében ötszázszor, most miért van erre szükség? De én mindig nagyon hálás vagyok Istennek azért, amikor részese lehetek egy-egy beteg-úrvacsorának. A héten is volt egy. Egy szeretetotthonban van egy gyülekezeti tagunk, már nagyon

idős, és nem tud szinte semmit a külvilágról. Azt sem tudja, hogy milyen nap van, engem sem ismer meg. Mindig köszön és bemutatkozik. A családtagjait sem ismeri meg. De rendkívül megrázó és megrendítő, hogy ő, aki hitben élte le az életét, bár alig tud már valamit a külvilágról, amikor elkezdem az úrvacsorai liturgiát és felolvasom a szereztetési igét – mondja azt velem együtt hibátlanul. A tulajdon életéből már szinte semmire nem emlékszik, de mikor éneklek az úrvacsorai énekeket, éneklünk velem. Mondom az úrvacsorai kérdéseket, és mondja a válaszokat. Mondom az Apostoli hitvallást, és mondja. Mert ezek a dolgok annyira mélyen beleégtek a szívébe, a lelkébe, hogy megmaradnak akkor is, amikor már a legszemélyesebb emlékek sem maradnak meg. Lehet ezt orvosilag vagy élettanilag modellezni, hova íródik, miért marad meg? Miért pont erre emlékszik? Azért, mert erre nem a mi memóriánk képes, hanem Isten az, aki ezeket beleégeti a szívünkbe. Nekem ez arról beszél, hogy Isten hűséges. S ha mi egy kis lépést teszünk Felé, akkor Ő sokkal többet tesz felénk, és komolyan veszi a szövetséget akkor is, amikor mi már arról nem is fogunk tudni. Amikor már nem leszünk az akaratunknak a birtokában. Ezért kell komolyan venni a lehetőséget addig, amíg adatik. Úgy tekintek erre a testvérünkre, aki valószínűleg nemsokára el fog költözni az ő teremő Urához, hogy ő már készül a nagy vacsorára. Arra, ahol teljes lesz a közösség és a közelség Istennel.

Isten hűséges. Készüljünk így az ünnepre alázattal, kérve azt, hogy Ő tanítson meg bennünket arra, hogy mit jelent nem méltatlanul venni az Úr testét és véréát! Vegyük komolyan az ítéletet, hogy aztán így lehessen részünk az Ő kegyelmében is!

Amen

(Thoma László)